

DIE WENSLIKHEID VAN 'N HERSIENING VAN DIE
AFRIKAANSE VERTALING VAN DIE BYBEL.

II. DIE EVANGELIE VOLGENS MARKUS.

Uit oorweging van 'n gemakliker oorsigtelikheid, sal ons, anders as in die vorige aflewering van hierdie rubriek, die voorstelle vir 'n verbetering van die vertaling in die volgorde van die teks maak, afgesien daarvan of dit verbetering is op grond van die vertaling van woorde en teksgedeeltes as sodanig en of dit die gebruik van betere manuskripte betref.

Mrk. 1:1. Met die Textus Receptus en in navolging van die State Vertaling, voeg die Afrikaanse Vertaling in, „die Seun van God”. Volgens die beste en betroubaarste manuskripte moet die vers eenvoudig lui, „Die begin van die evangelie van Jesus Christus”. Dit is miskien gerade om nou reeds te sê dat die vernaamste afskrywersfoute wat met die eeue in die teks ingesluip het, nie uitlatinge is nie maar toevoeging van 'n verduidelikende aard meestal en verder deur die verkeerd lees van sekere woorde. Die toevoeging, „Die Seun van God” kom in manuskripte en vertalings eerste voor in die sesde eeu,

⁴⁶⁾ A. ALT, *Die Ursprünge des israelitischen Rechts*, 1934, betoog dat die „casuistiese” bepalinge (die wat met „as iemand” begin) van Kanaänitiese herkoms is.

⁴⁷⁾ I. ENGNELL, *Studies in divine kingship in the ancient East*, 1943.

in die groep van tekstradente wat gewoonlik aangedui word as die Koine-groep. Dis daarteenoor feitlik aksiomaties dat hoe ouer 'n manuskrip, des te betroubaarder want dit staan soveel nader aan die oorspronklike. Die groep van manuskripte wat feitlik altyd ooreenkom in hul lesing en aanvaar word as die mees betroubare en daarom ook ten grondslag lê aan die meeste moderne kritiese uitgawes van die Griekse Nuwe Testament, stam uit die derde en vierde eeue. Dit staan bekend as die Hesychiaanse of Egiptiese teksgroep. Ons voorstelle vir verbeteringe op grond van die manuskripte, berus steeds op die lesing van die laaste.

Mrk. 1:2. Die Afr. Vertaling, op grond van die Koine-teksgroep, lees, „Soos geskryf is in die Profete:”. Ons betroubaarder manuskripte lui, „Soos geskryf is in die profeet Jesaja:”. Die daaropvolgende aanhaling is gedeeltelik ontleen aan Jes. 40:3 maar ook aan Mal. 3:1. En dit is juis die laaste naamlik die gedeelte uit Maleachi wat 'n sesde eeuse skrywer laat besluit het om die teks te verander na die lesing van die *Textus Receptus*.

Mrk. 1:4. Die Afrikaanse Vertaling, op grond van 'n verouderde, maar grammatikaal nie houdbare nie punktuasie, laat hierdie vers begin met 'n hoofletter en dus as 'n selfstandige sin. Dit is inderdaad ook moontlik, maar dan het vers 2 geen finale werkwoord nie... selfs nie in die Afrikaanse Vertaling nie. Vs. 2 is egter 'n afhanklike sin en sy finale werkwoord is die *egeneto Ioannēs* van vs. 4. Ons moet dus vss. 2-4 as volg lees: „Soos geskryf is by die Profeet Jesaja: Kyk Ek stuur my boodskapper voor u aangesig, wat u weg sal voorberei; die stem van een wat roep in die woestyn: Maak gereed die weg van die Here, maak reguit sy paaie — was Johannes die Doper in die woestyn besig om te verkondig...”

Mrk. 1:5. Die Afr. Vert. lui hier: „En die hele Joodse land en die inwoners van Jerusalem het uitgegaan na hom, en almal is deur hom gedoop...”. Maar die manuskripte regverdig nie so 'n weergawe nie, dog laat hier lees: „En die hele Joodse land en al die inwoners van Jerusalem het na hom uitgegaan en het hulle deur hom laat doop...”. Die Afr. Vert. wil *ebaptizonto hup' autou* blykbaar verstaan as 'n imperfectum passivum. Maar gelet op die activum, *ekporeueto*, is dit aanneemliker om *ebaptizonto* ook as bedrywend te verstaan en dus as imperfectum medii. Dit gee die lesing, „en het hulle deur hom laat doop...”¹⁾.

Verder maak die Afr. Vert. van *exomologoumenoi tas hamartias*, dus 'n partisipiale konstruksie, sonder erg 'n selfstandige naamwoordkonstruksie. Waar ons Vertaling lees, „met belydenis van hulle sondes” moet na regte staan, „terwyl hulle hul sondes bely”.

¹⁾ Vergelyk ook die lesing van die NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP, Het Nieuwe Testament met de Psalmen, 1946 by hierdie vers.

Mrk. 1:8. Die Afr. Vertaling, in navolging van die State Vertaling lui hier: „Ek het julle wel met water gedoop...”. In geen manuskrip is daar egter regverdiging vir die invoeging van die woordjie „wel” nie.

Mrk. 1:14. Met die Textus Receptus en netsoos die State Vertaling het die Afr. Vertaling ingevoeg, „van die koninkryk”, om te lees, „... en die evangelie van die koninkryk van God verkondig...”. Ons mees betroubare manuskripte het die lesing, „... en die evangelie van God verkondig...”.

Mrk. 1:23. Die Afr. Vertaling soos die State Vertaling, laat in navolging van die Textus Receptus, die woord *euthus* wat „dadelik” of „onmiddellik” beteken, uit. Die gebruik van hierdie woord deur Markus is so veelvuldig — agt-en-veertig maal in die Evangelie — en soms skynbaar so misplaas dat daar op hierdie stadium iets oor gesê dien te word, veral daar die Afrikaanse Vertaling nie net nalaat om dit soms te vertaal nie, maar soos ons weldra sal aantoon, dit soms weer invoeg waar dit glad nie in die grondteks voor kom nie.

Behalwe dat dit ’n skryf-eienaardigheid van Markus is, het geleerdes eintlik nog niks vasgestel van Markus se bedoeling met die oormatige gebruik van die woord nie. JOH. WEISS is van oordeel dat hierdie Markiaanse karakteristiek nie so heel karakteristiek is nie en dat die aantal egte lesinge daarvan verminder moet word van agt-en-veertig tot tien. Daar moet dan ook nie gesoek word na ’n ander betekenis vir die woord uit die pen van Markus nie as net die gebruikelike. BURKITT daarteenoor is van die sienswyse dat *euthus* vertaal-Grieks is vir die Hebreeuse *waw-consecutivum*²⁾. Finaliteit is egter nog nie bereik nie — nie oor ’n moontlike ongewone gebruik van die woord by Markus nie en ook nie of die aantal kere dat dit voorkom met vier-vyfdes verminder moet word nie. Beste is daarom om die woord, hoe storend ookal dikwels, getrou te vertaal na die lesing van ons betroubaarste teksfamilies. Dis in elk geval verkeerd om willekeurig met die uitlaat en toevoeging daarvan bond te spring. En Mrk. 1:23 moet vertaal word: „En dadelik was daar in hulle sinagoge...”

Mrk. 1:27. Die puntuasie wat die Afr. Vertaling hier volg, is grammatikaal nie uitvoerbaar nie sodat, teneinde darem sinvol te vertaal, ’n invoeging gemaak moes word waarvoor daar geen teksetuienis is nie. Besonder lewendig is hier die reaksie van die menigte op die genesingswonder van Jesus. Hul verbasing vind uiting in ’n vraag, ’n uitroep en die stel van die gebeurde. Waar die Afr. Vertaling verkeerdelik lees, „Wat is dit? Watter nuwe leer is dit, dat Hy met gesag ook aan die onreine geeste bevel gee...” moet ons liever

²⁾ JOH. WEISS, art. *euthus* bei Markus, in Zeitschrift für Neutestamentliche Wissenschaft XI, S. 124 ff.

vertaal, „Wat is dit? 'n Nuwe leer met gesag?! Ook die onreine geeste beveel Hy”

Mrk. 1:28. Sonder enige regverdiging, vertaal die Afr. Vertaling 'n enkelvoud hier met 'n meervoud; *hē akoē* word namelik weer-gegee as „die gerugte”. Ons moet vertaal: „En die gerug oor Hom”

Mrk. 1:31. Met die Textus Receptus lees die Afr. Vertaling hier weer 'n *euthus* in. Waar die Afr. Vertaling lui, „en dadelik het die koors haar verlaat” moet ons gewoon lees, „en die koors het haar verlaat”

Mrk. 1:32. *Kakoos echontas* word deur die Afr. Vertaling weer-gegee as „ongesteld”. In ons taalgebruik beteken dit egter 'n ligte siekte of aandoening. Die griekse idioom wil beslis sterker vertaal wees en ons moet dit oorsit met, „die wat siek was”. Die uitgawe van die Nederlandsche Bijbelgenootschap vertaal „ernstig ongesteld”³⁾. In die vertaling van dieselfde uitdrukking in vs. 34, is die Afr. Vertaling digterby die korrekte met die lesing, „wat gely het aan”. Terwille van die eenvormigheid sou ek voorstel dat hier in elk geval vertaal word met dieselfde uitdrukking as in vs. 32.

Mrk. 1:35. *Prooī ennucha* word in ons Vertaling oorgesit met die teenstrydige, „En vroeg in die môre, nog diep in die nag” Nou beteken *prooī* inderdaad ook soms „vroeg in die môre” maar nie altyd nie. W. Bauer haal voorbeelde aan waar dit eenvoudig beteken „vroeg”⁴⁾. Heeltal tereg lees meeste moderne vertalinge daarom ook: „Vroeg, nog diep in die nag”

Mrk. 1:38. Met die Koine-groep van manuskripte laat die Afr. Vertaling netsoos die State Vertaling, *allochou*, d.i. „elders” uit. Die vers behoort te lui: „Laat ons elders heen gaan na die naburige dorpe”

Mrk. 1:39. In plaas van *ēltherē*, „het gegaan”, volg die Afr. Vertaling die lesing van die Koine-groep en lees die hulpwerkwoord, *ēn*, „was”. Daarom behoort in die plek van, „En Hy het die hele Galilea deur in hulle sinagoges gepreek” te staan, „En Hy het gegaan en gepreek in hulle sinagoges deur die hele Galilea”.

Mrk. 1:41. *Splangnistheis* word deur die Afr. Vertaling oorgesit, „het vir hom innig jammer gekry” Ons moet hierteen verskillende besware opper. Om mee te begin, die dubbele datief, „vir hom jammer gekry” is geen Afrikaans nie. Ons sou moes vertaal, „het hom innig jammer gekry”, maar selfs dit kan ons nie omdat daar in geen enkele teks 'n Griekse woord vir „hom” hier voorkom nie. Die werkwoord wat hier deur die Afr. Vertaling met 'n aktief vertaal word is

³⁾ NED. BIJBELGENOOTSCHAP ad loc.

⁴⁾ W. BAUER, Wörterbuch zum Neuen Testament. Giessen, 1928 s.v. *prooī*.

buitendien in die grieks 'n passief. Ons stel voor om te vertaal: „En met medelye vervul, het Hy sy hand uitgestrek . . .”. Terwille van twee moeilik te begrype en daarom te vertale uitdrukkinge in vers 43, wil ons net vir kennisname hier opmerk, dat etlike manuskripte in pleks van *splanchnistheis* lees, *orgistheis*, „Hy is met toorn vervul . . .”.

Mrk. 1:42. Met die Textus Receptus lees die Afr. Vertaling hier in *eipontos autou*, „en toe Hy dit sê . . .”. Die vers behoort te lui: „En dadelik het die melaatsheid hom verlaat . . .”.

Mrk. 1:43. *Embrimēsamenos* word deur die Afr. Vertaling oorgesit in die gees van die State Vertaling, „nadat Hy hom ernstig aangespreek het . . .”. Die werkwoord, *embrimaomai* kom egter nooit in hierdie betekenis voor nie en heeltemal in die regte betekenis vertaal die Afr. Vertaling self die woord in Mrk. 14:5 met „uitvaar teen”. Om een of ander rede, sonder om te dink aan die feit dat Jesus 'n sweep gevleg het eenmaal en die ontheiligers van die Tempel daar uitgedryf het, het sommige afskrywers blykbaar gemeen dat Jesus nie met fatsoen voorgestel kan word as toornig nie. Daarom is al in vs. 41 *orgistheis* verander na *splanchnistheis*, „met toorn vervul” na „met medely vervul” — presies die teenoorgestelde. Daardie sinsverbeterende hand het egter *embrimēsamenos* nie in ooreenstemming gebring nie en nog erger, ook nie die finale werkwoord, „*exebalen*” d.i. „wegdrijf”, nie. En dit tot die smart van elke vertaler. Lees ons *orgistheis* in vers 41 en vertaal ons volkome in ooreenstemming daarmee die genoemde twee woorde in vers 43 op die enigste manier waarop dit gedoen kan word, sou ons die lesing kry: „En Hy is met toorn vervul . . . (41) En Hy het met hom geraas en hom dadelik weggejaag . . .” (43). C. C. TORREY probeer ten dienste van die gebruiklike noodvertaling aantoon dat die Griekse vertaler al verkeerd gelees het en die aramese *n'zaph* aangesien het vir *rgz*. Die oorspronklike sou dan gewees het „rebuked severely”⁵⁾. Dit is moontlik maar uiters onwaarskynlik dat 'n vertaler drie agtereenvolgende aramese konsonante verkeerd sou lees. Buitendien gee TORREY ook geen rekenskap van die ewe sterke *ekballein* nie. J. A. C. VAN LEEUWEN neem die eerlike standpunt in om die woorde op te vat soos hulle daar staan en selfs die situasie wat die ergernis van Jesus en sy harde optrede veroorsaak het, te verklaar⁶⁾. Ook F. HAUCK vertaal korrek, „Und er fuhr ihn (drohend) an, trieb ihn alsbald (aus seiner Umgebung) fort”⁷⁾. Wat vers 41 betref moet die vertaler voorlopig die getuienis van die beste manuskripte volg en *splanchnistheis* lees maar ek glo nie

⁵⁾ C. C. TORREY, *The Four Gospels. A New Translation.* 2nd Ed., London, 1947. p. 298.

⁶⁾ J. A. C. VAN LEEUWEN, *Het Heilig Evangelie naar de beschrijving van Markus* (Serie: Kommentaar op het Nieuwe Testament). Amsterdam. 1928 ad loc.

⁷⁾ F. HAUCK, *Das Evangelium des Markus* (Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament, Heft II). Leipzig, 1931. ad loc.

ons is geregverdig om die betekenis van *embrimēsamenos* en *exébale*n af te water nie. Dit is nie meer vertaling nie maar exegese of liever nog eisegese. Vers 43 moet in Afrikaans lui: „En Hy het met hom geraas en hom dadelik weggedryf.” Die oorsaak vir Jesus se toorn en harde optrede moet gesoek word in die feit dat die melaatse geen nadere nut van Jesus gehad het nie as net om van sy siekte genees te word en verder dat hy die saniteitsreëls om op 'n afstand te bly en te roep, „Onrein, onrein” nie gehandhaaf het nie.

Mrk. 2:1. Die Afr. Vertaling sit *en oiko* oor met „in die huis” wat grammatikaal onmoontlik is. Die woorde in die Grieks beteken eenvoudig „tuis”. Hierdie vertaling sou egter meebring dat Jesus in Kapernaum 'n huis gehad het wat ook in feite so was maar die Afr. Vertaling skyn dit nie aan te neem nie blykens hul eenselwige vertaling ook elders van *en oiko* met „in 'n huis” of „in die huis...” Net in een geval behoort ons *en oiko* te vertaal met „in 'n huis”, namelijk in hfst. 7:24b. Maar met die oog op die regte vertaling van 2:1, 2:15, 3:20, 6:4, 7:17 is dit gewens om maar dadelik die feite te stel vir die oortuiging dat Jesus wel 'n huis gehad het in Kapernaum. Mt. 4:13 verklaar dit met soveel woorde dat Jesus by die aanvang van sy openbare prediking gaan woon het in Kapernaum: „En Hy het Nasaret verlaat en gaan woon in Kapernaum...”. Verder in Mt. 9:1 word Kapernaum genoem „sy (d.i. Jesus se) eie stad”. Volgens Mt. 17:24 het Jesus sy Tempelbelasting in Kapernaum betaal netsoos elkeen dit in sy vaderstad betaal het. Volgens Mrk. 6:1-4 is Jesus in sy „vaderstad” verag met die opmerking: „Is Hy nie die timmerman, die seun van Maria en die broer van Jakobus en Joses en Judas en Simon nie?...” Na dieselfde minagtende opmerking verwys Joh. 6:42 en volgens Joh. 6:24 was die plek waar die opmerking gemaak is, „die vaderstad” van Jesus dus waar sy ouers bekend was, Kapernaum. Daarteenoor staan wel die feit dat Luk. 4:16-22 hierdie gebeurtenis bewus laat geskied in Nazareth. Dit moet egter nie vergeet word nie dat die Evangelie volgens Lukas afhanklik was vir sy gegewens, o.a. van Markus en minstens twintig jaar later geskryf is. Die misverstand oor die betekenis van die naam Nazarener het Lukas lig tot die oortuiging kon bring dat dit verwys na Jesus se vaderstad wat dan Nazareth sou wees. In elk geval, die getuienis is oorweldigend dat Jesus 'n eie huis gehad het in Kapernaum. Voeg ons daarby nog die grammatikale getuienis van Mrk. 2:15, 3:20, 7:17 en ook 9:33 dan lyk dit my wel oortuigend dat ons hier en elders soos ons sal aandui, moet verstaan dat Jesus in Kapernaum gewoon het in sy eie huis. Ander gegewens wat hierdie veronderstelling verder bevestig, na aanleiding van die naam „Nazarener” word deur J. S. SPENCER gesitueer⁸⁾. Ons

⁸⁾ J. S. SPENCER, art. Was Capernaum the Home of Jesus? in Journal of Biblical Literature, 1946, p. 131 ff. Vergelyk ook E. P. GOULD, The Gospel according to St. Mark (International Critical Commentary). 7th Impression, London, 1932, p. 41.

stel voor dat Mrk. 2:1 vertaal word: „En toe Hy weer in Kapernaum kom, het na 'n paar dae die gerug versprei dat Hy tuis was.”

Mrk. 2:2. Met die Textus Receptus voeg die Afr. Vertaling *euthus* nou weer in. Die vers behoort te lui: „En baie het vergader...”

Mrk. 2:5. Die Afr. Vertaling lees: „Seun, jou sondes is jou vergewe!” Dis egter 'n vertaling wat nie op 'n enkele manuskrip berus nie — selfs nie op die Textus Receptus nie en dit getuig alleen van 'n slaafse navolging van die State Vertaling. In werklikheid staan daar in al die manuskripte: „Kind, jou sondes word vergewe!”

Mrk. 2:7. Deur 'n werkwoord te verander na 'n bywoord en willekeurig te interpunkteer, kom die Afr. Vertaling hier tot die lesing: „Waarom praat hierdie man so godslasterlik?” Grammatikaal kan ons nie anders interpunkteer en lees nie as: „Waarom praat hierdie man so? Hy laster!”

Om uit te kan kom met sy vertaling van *heis* in die gewone betekenis van „een”, moes die Afr. Vertaling by Mrk. 2:7b 'n toevoeging tot die teks maak, die woord, „naamlik”. Maar *heis* kom ook voor in die betekenis van „alleen”, trouens so het Lukas (5:21) in sy vertelling van hierdie geskiedenis ook verstaan en weergegee met *monos*. Hier net soos in Mrk. 10:18 behoort die vertaling te lui: „Wie kan sondes vergewe behalwe God alleen?”⁹⁾

Mrk. 2:9. *Aphientai sou hai hamartiai* word deur die Afr. Vertaling weergegee asof *sou* 'n genitivus objecti na *aphientai* is en asof die werkwoord self 'n perfectum passivum is met die vertaling: „Die sondes is jou vergewe!” 'n Korrekte vertaling behoort te lui: „Jou sondes word vergewe.”

Mrk. 2:15. As die oorsetting „sy huis” vir *oikia autou* in die Afr. Vertaling hier maar verstaan word as die huis van Jesus in Kapernaum, soos ons hierbo uiteengesit het, bly daar ten opsigte van hierdie vers nog net oor om daarop te wys dat die Afr. Vertaling nagelaat het om *ginetai* oor te sit en dat dit die imperfektum, *sunanekeinto* verkeerd vertaal het. Die hele vers behoort te lui: „En dit het gebeur dat Hy aangesit het in sy huis en baie tollenaars en sondaars het gewoonlik saam met Jesus en sy dissipels aangesit.” Mattheus in die parallele geskiedenis (Mt. 9:9) waag dit nie om sy ontlening aan Mrk. te verander tot die voorstelling dat dit Levi se huis was nie. Eers Lukas (5:7vv.) maak én die eetmaal én die huis die eiendom van Levi. Ons het vantevore daarop gewys dat Lukas blykbaar nie bewus was van die feit dat Jesus 'n eie huis in Kapernaum gehad het nie en Markus in die opsig konstant verkeerd interpreteer.

⁹⁾ W. BAUER, a.a.O. s.v. *heis*, 2. c. M. J. LAGRANGE, *Evangile selon Saint Marc (Études Bibliques)*. Paris, 1947, p. 36 note sur Mrc. 2:10.

Mrk. 2:16. Die teks lui hier, *hoi grammateis tōn Pharisaion*, „die skrifgeleerdes van die Fariseërs”; maar met die Koine-groep lees die Afr. Vertaling, „die skrifgeleerdes en die Fariseërs . . .”

Nogeens in navolging van die Textus Receptus sit die Afr. Vertaling die laaste gedeelte van hierdie vers oor: „Wat is dit dat Hy saam met die tollenaars en sondaars eet en drink?” Maar ons betroubare manuskripte laat slegs toe om te vertaal: „Eet Hy saam met tollenaars en sondaars?”

Mrk. 2:17. Hier en in Mt. 9:13 is deur die Textus Receptus ingevoeg, *eis metanoian* wat deur die Afr. Vertaling oorgesit is „tot bekering”. Aan die hand van ons betroubaarste manuskripte behoort vertaal te word: „Ek het nie gekom om regverdiges te roep nie, maar sondaars.”

Mrk. 2:18. Die Afr. Vertaling lui: „En die dissipels van Johannes en dié van die Fariseërs was besig om te vas.” Die verkeerde vertaling kom daarby dat *nēsteuontes*, 'n participium praesens, vertaal is asof dit 'n imperfectum sou wees. Daardeur word 'n verkeerde voorstelling gegee, namelijk asof dit wat 'n gebruik by die Doperdissipels en die Fariseërs was, net 'n toevallige geleentheidsgebeure was. Letterlik sou ons die Griekse teks moes vertaal, „En die dissipels van Johannes en die Fariseërs was vasters”, maar ons idioom kom beter tot sy reg as ons oorsit, „En die dissipels van Johannes en die Fariseërs was onderhouers van die vas.” Uit hierdie vertaling blyk ook reeds dat die Afr. Vertaling in navolging van die Textus Receptus van „die Fariseërs” soos die beste manuskripte lees, gemaak het „dié (d.w.s. dissipels) van die Fariseërs”.

Mrk. 2:21 lui in die Afr. Vertaling: „En niemand werk 'n nuwe stuk lap op 'n ou kled nie; anders skeur sy nuwe aangelapte stuk van die oue af, en daar kom 'n erger skeur.” Oor die algemeen is dit ook 'n gangbare weergawe van die bedoeling van Jesus se woorde maar die algemene vertaling is effens duister. Ons huisvrouens werk byvoorbeeld juis niks anders as 'n nuwe lap op 'n stukkende stuk klere nie, en uit die vertaling wil dit voorkom asof die joodse vrou tweeduisend jaar gelede juis 'n ou lap gesoek het vir haar verstelwerk! Dit was nie die geval nie; sy het alleen gesorg, as ons die woorde van Jesus reg sou vertaal, dat sy nie 'n lap wat nog vars van die wewerstoele afkom en dus nog ongekrimp is, op 'n ou kledingstuk stik nie want as die kledingstuk in die was kom, dan krimp die vars gewef en maak so inderdaad 'n groter skeur. Soos die Afr. Vert. oorsit, moes daar in die Grieks gestaan het, *oudeis epiblema rhakous kainou epirhaptēi . . .* Daar staan egter, *oudeis epiblema agnaphou epiraptēi . . .* Die Griekse woord *agnaphos* beteken eers in afgeleide sin „nuwe” maar eintlik, en hier beslis, beteken dit „ongebuig” of waar van gewef gepraat word, „ongevold” d.i. vars van die weefstoel af.

Omdat ons nie meer 'n handwewersnywerheid ken nie, het hierdie woord nie 'n plek in ons alledaagse voorstelling nie. Ons moet dit dan maar leer uit 'n korrekte vertaling van die Bybel in Afrikaans. Ons gooi ook nie meer wyn in leersakke nie maar in vaatjies. Tog handhaaf ons en verstaan ons die antieke voorstelling uit ons Bybel.

Ons meen ook dat die Afr. Vertaling nie reg laat geskied aan vers 21b nie met die vertaling, „anders skeur sy nuwe aangelapte stuk van die oue af . . .”, dit kom hier aan op die regte vertaling van die Griekse *airei*; die Afr. Vertaling sit dit oor asof daar gestaan het, *aporēgnusi*, „skeur af”. Dit het eintlik weinig te doen met die aksie van 'n ongevolde stuk linne. Nou gee Liddell-Scott-Jones as een van die betuigde betekenis van *aphairein* „to diminish . . .” in die geval van getalle. Dit lê voor die hand dat dit dan in die geval van weefstof sal beteken, „om te krimp” of „af te krimp”. En dit is ook die bedoeling van die beeld wat Jesus hier gebruik. Ons moet vertaal: „Niemand stik 'n lap van ongevolde materiaal op 'n ou kledingstuk nie; anders krimp die nuwe lap (eintlik, vulsel) van sy ou kleed af . . .”.

Mrk. 2:22b. Na die betroubare manuskripte moet die vertaling hier lui: „en die wyn gaan verlore en ook die sakke.” Die Afr. Vertaling se „en die wyn loop uit en die sakke vergaan”, volg die lesing van die Textus Receptus.

Mrk. 2:27. Die Afr. Vertaling se „Die sabbat is gemaak vir die mens . . .” volg nie die Grieks nie maar die Vulgaat se *factum est*. 'n Korrekte vertaling sou lui: „Die sabbat is daar terwille van die mens . . .”

Mrk. 2:28. Uit die sinsverband is dit vrywel seker dat die bedoeling van *huios tou anthropou*, „seun van die mens” hier vir eenmaal nie messiaanse self-aanduiding van Jesus is nie, maar woordelike Griekse oorsetting van die aramese *bar-nasha* wat ook gewoon „mens” beteken. Daar is dus iets voor te sê om hier te vertaal: „Daarom is die mens ook heer van die Sabbat.” Voordat daar nie meerdere sekerheid is nie, oordeel ons egter dat die gebruikelike vertaling maar gehandhaaf moet word¹⁰).

Mrk. 3:3. *Egeire eis to meson* word deur die Afr. Vertaling oorgesit, „Staan op tussen hulle in”, asof die Grieks gelui het, *egeire en meso autōn*. 'n Betere vertaling is: „Kom staan in die middel”¹¹).

Mrk. 3:4. Om die teenstelling soos in die Grieks bedoel, te laat uitkom, moet ons i.p.v. die Afr. Vertaling se „goed of kwaad te doen” hiewer lees, „goed te doen of kwaad”.

¹⁰ E. KLOSTERMANN, Die Evangelien (Heft II i. Handbuch zum Neuen Testament). Tübingen, 1919. Anm. z. Mrk. 2:28. G. DALMAN, Die Worte Jesu, Leipzig, 1930. S. 214 ff.

¹¹ So NED BIJBELGENOOTSCHAP, ad loc. „Kom in het midden staan” en J. SCHNIEWIND in Das Evangelium nach Markus (Das Neue Testament Deutsch I. 1). Göttingen, 1937. ad loc. „Steh auf, und tritt in die Mitte!”. M. J. LAGRANGE, op.cit. ad loc. „Viens te mettre au milieu”.

Mrk. 3:5. *Hugies hōs hē allē* word deur die Koine-groep toegevoeg tot die teks en dit word deur die Afr. Vertaling ook oorgesit, „gesond soos die ander een”. Ons betere manuskripte ken die toevoeging nie.

Mrk. 3:7. Die Griekse woord, *thalassa* word voortdurend en verkeerdelik deur die Afr. Vertaling oorgesit as „meer”. Ons moet hier lees: „En Jesus het met sy dissipels teruggegaan na die see.”

Mrk. 3:8. Die Koine-groep lees 'n sinsverstoringe *hoi* voor *peri* in, sodat die Afr. Vertaling in navolging lees, met 'n geforseerde sinsdeling, „en Jerusalem en Idumea en van oorkant die Jordaan af. En die wat om Tirus en Sidon gewoon het, 'n groot menigte, het na Hom gekom toe hulle hoor wat Hy alles doen.” In werklikheid behoort daar te staan: „Uit Judea en uit Jerusalem en uit Idumea en van die oorkant van die Jordaan en uit die omstreke van Tirus en Sidon het 'n groot menigte, toe hulle hoor hoeveel Hy doen, na Hom gekom.”

Mrk. 3:10. Die grondteks laat alleen toe om te vertaal, „sodat almal wat kwale gehad het . . .”. Met merkwaardige vryheid vertaal die Afr. Vertaling, „sodat almal wat vol kwale was . . .”!

Mrk. 3:15. In navolging van die Textus Receptus lui die Afr. Vertaling: „. . . en om mag te hē om siektes te genees en die duiwels uit te dryf.” Eintlik moet daar net staan: „. . . en om mag te hē om die duiwels uit te dryf.”

Mrk. 3:20. Afr. Vertaling: „En hulle het in 'n huis gegaan . . .”. Hierdie vertaling is verkeerd omdat dit met die Textus Receptus *erchontai* lees i.p.v. *erchetai*; en tweedens omdat *eis oikon* weereens nie „'n huis” beteken nie, maar Jesus se huis in Kapernaum. Ons behoort hier te lees: „En Hy het huistoe gegaan . . .”¹²⁾

Mrk. 3:21. Die Afr. Vertaling se „want hulle het gesê: Hy is buite Homself”, laat opening vir die misverstand dat dit Jesus se familie is wat so-iets van Hom vertel het. In die lig van die oordeel oor die wat dit gesê het (vs. 30) is dit sekerlik nie moontlik om *elegon* in vs. 21 op Jesus se familie te betrek nie. Die werkwoord word hier onpersoonlik gebruik en kan idiomaties alleen vertaal word, „die mense het gesê” of, „dit is vertel”. Ons stel voor om liewer te vertaal, „want die mense het gesê dat Hy buite Homself is.”

Mrk. 3:29. Die laaste woorde van hierdie vers word deur die Textus Receptus meegedeel as, *aiōniou kriseos* en daarom lui die Afr. Vertaling, „is skuldig aan die ewige oordeel”. Die hesychiaanse tekste-groep lees hier egter, *aiōniou hamartēmatos* en daarvolgens behoort ons vertaling te lees, „is skuldig aan ewige sonde”.

Mrk. 3:31. „Sy broers en sy moeder . . .”, die Afr. Vertaling

¹²⁾ Vgl. opmerking by Mrk. 2:1.

se lesing op grond van die Textus Receptus, behoort volgens ons betroubaarste manuskripte en in die lig van vs. 32 en 33, net anders om te volg: „Sy moeder en sy broers . . .”

Mrk. 3:35. Die „Want” is ’n toegevoegde lesing in die Textus Receptus. Ons behoort hier eenvoudig te hê: „Elkeen wat die wil van God doen, dié is my broer en suster en moeder.” Soos blyk uit hierdie voorgestelde verbetering het die Afr. Vertaling ook sonder enige teksgronde twee „my’s” te veel, naamlik voor „suster” en „moeder”.

Mrk. 4:1. Waar die Afr. Vertaling in navolging van die Textus Receptus lui, „’n groot menigte”, moet ons, op grond van die aanneemliker teksgetuïenisse lees, „’n baie groot menigte”.

Asof *pros* ’n sinoniem is vir *eis*, sit die Afr. Vertaling onidiomaties oor, „het vergader na Hom toe”. Ons moet liever met die Nederlandsche Bijbelgenootschap hier vertaal, „het by Hom vergader”¹³⁾.

Met die Textus Receptus lees die Afr. Vertaling i.p.v. *thalassa* driemaal *aigialon* sodat dit i.p.v. „see”, steeds lees, „meer”. Die tweede deel van die vers behoort dan te lui: „En Hy het weer begin om by die see te leer. En ’n baie groot menigte het by Hom versamel, sodat Hy in ’n skip gegaan het en gaan sit het, op die see, en die hele skare was by die see, op die land.”

Mrk. 4:3. *Akouete, idou . . .* staan daar in die grondteks en dit beteken, „Luister! Kyk . . .”, maar die Afr. Vertaling laat *idou* sonder meer weg. Die vers behoort te lui: „Luister! Kyk ’n saaiër het uitgegaan om te saai.”

Mrk. 4:4. In die plek van die Afr. Vertaling se lesing, „voëls van die hemel” — as gevolg van die verbondenheid aan die Textus Receptus — gee ons betroubare manuskripte ons alleen die reg om te lees, „die voëls”. Ons vertaling behoort eenvoudig te wees, „en die voëls het gekom en dit opgeëet”.

Mrk. 4:8. Deur ’n verkeerde plasing van die *spiritus* waardeur *eis* en *en*, *heis* en *hen* word, kom die Afr. Vertaling tot die lesing, „een dertig- en een sestig- en een hondervoudig”. Hierdie ongelukkige omsetting van preposisies tot telwoorde, al is dit ook driemaal eenvoudig, het ook die nadeel dat dit die Griekse grammatika geweld moet aandoen om tot ’n sinvolle vertaling te kan kom. Met die regte *spiritus*, naamlik die *spiritus lenis*, laat die Grieks hom maklik en korrek vertaal, „en het gedra tot dertig-voudig en in sestig- in hondervoud”. Idiomaties kan ons dit uitstryk om te lui, „tot dertig- en sestig- en hondervoudig”, soos die Nederlandsch Bijbelgenootschap dit vertaal.¹⁴⁾

¹³⁾ NED. BIJBELGENOOTSCHAP, a.w. ad loc.

¹⁴⁾ NED. BIJBELGENOOTSCHAP, a.w. ad loc.

Mrk. 4:10. Waar ons betroubaarder manuskripte luië *tās parabolās*, het die *Textus Receptus* die lesing, *tēn parabolēn*. Dit is 'n duidelike voorbeeld van sinskorreksie deur die Koine-groep op grond van die feit dat daar maar nog net een gelykenis genoem is. In feite noem Markus net hierdie een gelykenis as voorbeeld van die talle wat Jesus uitgespreek het (vgl. vs. 2, „met baie gelykenisse”) en die meervoud, *tās parabolās*, verwys hierna — nie na die een voorbeeld wat Markus noem nie. Die lesing word ook deur VAN LEEUWEN verdedig¹⁵). Ons behoort dus te vertaal: „En toe Hy alleen was, het hulle wat rondom Hom was saam met die twaalf Hom gevra na die gelykenisse.”

Mrk. 4:12. Die laaste woorde van die vers, *kai aphethē autois*, gee die Afr. Vertaling nie die reg om te vertaal: „en die sondes hulle vergewe word” nie. Die grondteks kan alleen die lesing lewer, „en dit hulle vergewe word . . .”

Mrk. 4:15. Met die Koine-groep lees die Afr. Vertaling, „en neem die woord weg wat in hulle harte gesaai was”. Dit is 'n tipiese voorbeeld van verduidelikende interpolasie deur latere afskrywers, want ons vroegste en betroubaarste manuskripte het die eenvoudige lesing, „en neem die woord weg wat in hulle gesaai is”.

Mrk. 4:16. Hier en in vs. 18 en vers 20 is die Afr. Vertaling self die „hand” wat 'n verbetering van die grondteks aan durf met sy weergawe: „Net so ook is hulle by wie op rotsagtige plekke gesaai word —”. Geen enkele grondteks, selfs nie die *Textus Receptus*, geen enkele vertaling, selfs nie die State Vertaling, wat origens deur die Afrikaanse so getrou gevolg word, regverdig die weergawe van die Afr. Vertaling nie. Hier en in vs 18 en 20 is die Afr. Vertaling beslis nie meer vertaling nie, maar selfgemagtigde korrektor. Op dieselfde manier het daar in die vroeëre eeue die verwarrende menigte van wisselings in die grondtekste ingesluip — oorskrywers en vertalers wat goedbedoelde maar ongefundeerde verbeteringe wou aanbring. Die Afr. Vertaling probeer naamlik om in die genoemde drie verse 'n klaarblyklike verwarring in die beeld te verbeter, die verwarring tussen saad en bodem. Maar dit is nie 'n storende verwarring nie en beeld in die Nuwe Testament is heel dikwels inkonsekwent. Ons moet dit vertaal soos dit daar staan. Vs. 16 behoort te lui: „En netso is hulle wat op die rotsagtige plekke gesaai word . . .”

Mrk. 4:18. Die foutiewe oorsetting van die Afr. Vertaling berus hier op dieselfde motiewe as in vers 16, behalwe dat die vertaler, om sy „korreksie” te laat vlot, „andere” uit die grondteks verander het na „hulle”. Waar die Afr. Vertaling lui: „En hulle by wie in die dorings gesaai word — dit is hulle wat die woord hoor, . . .” moet ons lees: „En andere is hulle wat in die dorings gesaai is. Hulle is die mense wat die woord hoor . . .”.

¹⁵) VAN LEEUWEN, a.w. ad 10c.

Mrk. 4:19. Sonder enige teks-magtiging, maak die Afr. Vertaling van *tou aiōnas* wat beteken, „van die wêreld”, die weergawe, „van hierdie wêreld”. Die eerste sinsdeel van die vers behoort in ons vertaling van die Bybel te lui „en die sorg van die wêreld . . .”.

Mrk. 4:20. Soos ons reeds by die bespreking van vers 16 aangetoon het, poog die Afr. Vertaling ook hier om verklarend te vertaal; die gedeelte: „En dit is hulle by wie in die goeie grond gesaai is”, behoort te lui: „En hulle is daardie wat op die goeie grond gesaai is”.

Verder, netsoos in hfst. 4:8, het die Afr. Vertaling, deur 'n verkeerde toedeling van die spiritus by die Griekse teks, van *en* gemaak *hen*; bygevolg lees dit ook, een dertig- en een sestig- en een honderdvoudig”. In ons vertaling behoort te staan, „tot dertig- en sestig- en honderdvoud”.

Mrk. 4:22. Die Afr. Vertaling, hetsy in sy verklarende strewe hetsy deur mistasting ten opsigte van die Griekse idioom, het met sy: „Want daar is niks verborge wat nie openbaar sal word nie, en daar is niks weggesteek nie of dit moet aan die lig kom”, 'n aan die teks vreemde weergawe gemaak. Die Griekse *hina* met subjunktief is doelstellend en moet by ons vertaal word met „sodat”; dit kan nie sommer afgemaak word met 'n eenvoudige „wat” nie. Opmerklik is dit dat net in die vorige vers hierdie konstruksie deur die Afr. Vertaling tog korrek weergegee is, naamlik as doelstellend: „Die lamp kom tog nie om (of: sodat dit) onder die maatemmer . . . gesit te word (of: gesit word) nie.” Die Afr. Vertaling gee egter aan vers 22 'n noodwendigheds-inhoud. Dit lê nie in die bedoeling van Jesus se woorde nie. Heel tereg merk GOULD op, „the ultimate end of the hiding is manifesting.”¹⁶⁾ Ons moet vertaal: „Want daar is niks wat verborge is nie, behalwe sodat dit openbaar sal word; dit word ook nie versteek nie behalwe sodat dit aan die lig sal kom.” Of: „Want niks is verborge nie behalwe om openbaar te word; dit word ook nie versteek nie, behalwe om aan die lig te kom.”

Mrk. 4:24. Asof dit 'n waarskuwing teen moontlike bedrog is, vertaal die Afr. Vertaling die Griekse *Blepete ti akouete* met: „Pasop wat julle hoor;”. Dit kan so vertaal word maar dan is dit bepaaldelik uit lid met die voorgaande, naamlik dat aandagtig en intelligent geluister moet word. Dit sin van vers 24 is nie waarskuwend nie maar aanmoedigend, onderrigtend. Trouens, die verdere verloop van die vers wil sê, hoe aandagtiger iemand toeluister hoe beter sal sy begrip wees. En die hele gelykenis van die saaiër wat in verse 26-29 sy toepassing vind, dui daarop dat die aandagtige en opmerksame aanhoor die voerbodem en voorwaarde is vir die vermeerdering van ons kennis aangaande die Evangelie. Dis duidelik dat die vers vertaal behoort

¹⁶⁾ GOULD, op. cit. ad loc. BLASS-DEBRUNNER, Grammatik des neutestamentliche Griechisch, 5te Aufl. Göttingen, 1921. par. 382.1.

te word: „Gee aandag aan wat julle hoor;” of: „Let op wat julle hoor;”.

Buitendien het die Afr. Vertaling in hierdie vers die Textus Receptus tot grondslag en lui daarom, „en daar sal bygevoeg word vir julle wat hoor”. Daar behoort te staan, op grond van betere manuskriptgetuienis, „en vir julle sal bygevoeg word.” Die vers sien nie op die gesegde in Mt. 7:2 nie, naamlik op die resiproke verhouding van mens teenoor mens nie, maar op die vermeerdering van kennis aangaande die koninkryk God’s deur die aandagtige toeluister. Dit blyk ook uit die navolgende vers, wat as dit gelees word met vers 24 soos dit nou daar staan, onsamehangend en sonder sin is.

Mrk. 4:36. In navolging van die State Vertaling gee die Afr. Vertaling die Griekse *paralambanousin auton hōs ēn en tōi ploīōi* weer met „en (hulle het) Hom, net soos Hy was, saamgeneem in die skuit;”. Dit moet dan seker sien op die toestand van Jesus se persoon of sy klere. Die Griekse *hōs* beteken egter ook „terwyl, aangesien”. En dit sal ongetwyfeld die bedoeling hier wees. Na my oordeel is dit sinryker om met die Nederlandsch Bijbelgenootschap hier te vertaal, „en (hulle het) Hom, daar Hy in die skip was, saamgeneem;”¹⁷).

Mrk. 4:37. Grammatikaal onmoontlik is die Afr. Vertaling se, „sodat dit al wou vol word”. Om die teks getrou te bly, moet ons vertaal, „sodat dit reeds volgeword het”. Dis jammer dat die Afr. Vertaling (juis hier die State Vertaling losgelaat het want dié is nader aan die korrekte met, „alzo dat het nu vol werd”.

Mrk. 5:1. *Thalassa*, d.i. „see”, word deur die Afr. Vertaling weer vertaal met „meer”. Laasgenoemde is wel die Duitse woord vir „see”. Verder word in ons Vertaling die Textus Receptus gevolg om te lees „Gadareners” waar die vroeëre manuskripte eenstemmig „Geraseners” het.

Mrk. 5:4. „En niemand was in staat om hom te tem nie,” lui die Afr. Vertaling. Die Griekse woorde beteken egter, dat niemand sterk genoeg was om hom te tem nie. Die werkwoord waarop dit aankom, is in die oorspronklike, *ischuein*. Om die Afr. Vertaling te regverdig, moes daar eintlik gestaan het, nie *ischuen* nie, maar *edunato*. Ons moet vertaal: „En niemand was by magte om hom te tem nie.”

Mrk. 5:12. „Al die duiwels” is ’n invoeging in die grondteks deur die Koine-groep. Die vers behoort eenvoudig te lui, „En hulle het Hom gesmeek en gesê:”.

Mrk. 5:13. Netsoos in die voorgaande vers, het die Textus Receptus ook hier ’n invoeging wat deur die Afrikaanse Vertaling oorgeeneem word waar dit lui, „En Jesus het hulle dit dadelik toegelaat;”.

¹⁷) NED. BIJBELGENOOTSCHAP, a.w. ad loc. W. BAUER, a.a.O. s.v. IV. 1.a. BLASS-DEBRUNNER, a.a.O. par. 455, 2, 3.

Ons goeie tekste se lesing is hiervoor eenvoudig, „En Hy het hulle toegelaat.”

Mrk. 5:14. Van „hulle het gekom om te sien” maak die Afrikaanse Vertaling sonder enige teksmagting, „hulle het uitgekome om te sien.”

Verder, netsoos in Mrk. 6:36 moet *agrous* hier liewer vertaal word, „plase” of „hoewes”. Die Afrikaanse Vertaling gee dit weer met „buitewyke”.

Mrk. 5:20. *en tē Dekapolei* word met uitlating van die artikel in die Afrikaanse Vertaling weergegee, „in Dekapolis”. Nou is Dekapolis nie die naam van ’n stad nie, maar van ’n kompleks van stede.¹⁸⁾ Dis daarom korrekter om te vertaal soos dit in die Grieks staan, „in die Dekapolis” of as ons dit heeltemal wil verafrikaans, „in die Tienstedegebied” soos die naam inhou.

Mrk. 5:23. „kom lê die hande op haar,” sit die Afrikaanse Vertaling oor. En streng grammatikaal is dit ook korrek. Die Griekse konstruksie is naamlik ’n omskrywing van die imperatief met *hina* en subjunktief.¹⁹⁾ In wese egter is hierdie konstruksie veel sterker as die blote bevelvorm, dit is smekend en staan eintlik vir ’n elliptiese „ek bid, ek smek dat . . .” Trouens, C. C. TORREY gaan sover as om in sy vertaling die ellipse te vervolledig wanneer hy hierdie passage vertaal, “I beg you to come and lay your hands on her . . .”²⁰⁾ Afrikaans is in hierdie geval egter so plasties dat ons die sterkte van die Griekse idioom sonder aanvulling kan weergee met behulp van die smekwoord, „tog”. Ons sal die bedoeling van die Grieks reg laat geskied wanneer ons vertaal, „kom lê tog die hande op haar . . .”²¹⁾

Mrk. 5:25. Met die Koine-groep lees die Afrikaanse Vertaling, „’n sekere vrou”. Ons betroubare manuskripte lui gewoon, „’n vrou”.

Mrk. 5:27. Deur met die Textus Receptus die artikel, *ta*, weg te laat, sit die Afrikaanse Vertaling oor, „het van Jesus gehoor . . .” Op die getuïenis van ons betere manuskripte moet die artikel egter daarby kom om die lesing te gee, „het die gerugte oor Jesus gehoor”. Effens omskrywend vertaal die Nederlandsch Bijbelgenootschap, „had gehoord wat er van Jezus verteld werd.”²²⁾

Die orige deel van die vers lui in ons Vertaling, „en onder die skare van agter gekom en sy kleed aangeraak;”. Na die volgorde van die woorde in die grondteks moet liewer vertaal word, „en tussen die skare gekom en sy kleed van agter aangeraak;”.

¹⁸⁾ Oor die stede van die Dekapolis, vgl. PLINIUS, *Historia Naturalis* V.16sq.

¹⁹⁾ BLASS-DEBRUNNER, a.a.O. par. 387.3.

²⁰⁾ C. C. TORREY, op. cit. ad loc.

²¹⁾ W. BAUER, a.a.O. s.v. *hina* III.2.

²²⁾ NED. BIJBELGENOOTSCHAP, a.w. ad loc.

Mrk. 5:36. *parakousas* van die Griekse teks word deur die Afrikaanse Vertaling oorgesit asof daar net gestaan het, *akousas*. Laasgenoemde is trouens die lesing van die Textus Receptus. Verder voeg die Afrikaanse Vertaling hier 'n *euthus* in wat in ons manuskripte nie voorkom nie. Gesamentlik lei dit tot die lesing, „Maar dadelik toe Jesus die woord hoor wat gesprek is, . . .”. Nou beteken *parakousas* tog iets anders as net „hoor”. In Engels is daar vir die woord 'n direkte vertaling moontlik met „overheard”. Die naaste Afrikaanse ekwiwalent is, „sydelings hoor”. Ons vertaal getrouer met, „Jesus het egter die woord wat gesprek is, sydelings gehoor.”

Mrk. 5:38. „En Hy kom in die huis van die owerste van die sinagoge en sien 'n rumoer, mense wat baie ween en huil.” Hierdie oorsetting van die Afrikaanse Vertaling is feitlik volledig verkeerd. Om mee te begin, selfs die minuskels het eenstemmig die lesing, *erchontai*, die pluralis van die werkwoord; daar moet dus vertaal word, „En hulle kom in die huis van die owerste . . .” Verder, 'n rumoer word nie „gesien” nie maar „gehoor”; buitendien beteken die Griekse woord *thorubos* in hierdie verband ook nie rumoer nie maar dit sien op die oosterse rougebruike, en moet vertaal word met „roumisbaar” of „roubedryf”.²³⁾ Dan maak ons Vertaling nog boënop van 'n normale Griekse konstruksie sonder enige aanleiding 'n asyndetiese! die weergawe, . . . mense wat . . .”. Eindelik, „ween en huil” is in ons taal sinonieme, maar die twee Griekse woorde wat deur die Afrikaanse Vertaling so weergegee word, is nie sinonieme nie, maar sien weereens spesifiek op die Oosterse rougebruike; *klaiontas kai alalazontas* moet vertaal word, „mense wat ween en roukla”. In die Grieks eindig die vers ook nie met 'n punt nie maar met 'n komma en loop so oor in die volgende vers. Die betrokke gedeelte behoort as volg oorgesit te word: „En hulle kom in die huis van die owerste van die sinagoge en Hy sien roumisbaar en mense wat baie ween en weeklaag.”

Mrk. 5:39. Afrikaanse Vertaling: „En toe Hy binnegaan, sê Hy vir hulle: Waarom maak julle rumoer en ween julle?”. In die lig van die opmerkinge by die vorige vers, behoort ons hier te lees: „en Hy gaan binne en sê vir hulle: Waarom maak julle roumisbaar en ween julle?”.

Mrk. 5:40. Die Afrikaanse Vertaling sit 'n aanvullende invoeging van die Textus Receptus oor en lees, „. . . waar die kind lê.” Ons beste manuskripte het daarvoor eenvoudig, „. . . waar die kind was.”.

Mrk. 5:41. In navolging van die Koine-groep, translitereer die

²³⁾ Oor Joodse rougebruike, vergelyk STRACK-BILLERBECK, Kommentar zum Neuen Testament aus Talmud und Midrasch, I München, 1924. S.521.

Afrikaanse Vertaling, „*Talita koemi!*” Ons betere manuskripte en vermeerderde kennis van die aramees lei ons om liever te translitereer, „Talitha koem!”

Mrk. 5:42. Weer is die nou al bekende *euthus* die moeilikheid. Die Afrikaanse Vertaling laat dit sonder enige teksgronde uit. Die tweede gedeelte van die vers behoort te lui, „En dadelik was hulle uitermate verbaas.”

(Word Vervolg.)

A. S. GEYSER.